

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 10. kimovca 1895.

Štev. 25.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem napravi dva

javna shoda

in sicer:

v nedeljo dné 15. kimovca t. 1.

pri „Pučeju“ v Lipi pri Rudi, začetek popoldne ob 1/2 4. uri,

in

v nedeljo dné 29. kimovca t. 1.

pri „Blazniku“ v Grebinju, začetek popoldne ob 1/2 4. uri.

Govorilo se bo o političnih in gospodarskih zadevah. Posestniki naj se udeležijo teh shodov v obilnem številu. **Odbor.**

Nektere misli o slovenskem gospodarskem društvu.

(Izviren dopis iz Istre.)

Hujši ko so časi, bolj se med slovenskimi razumniki utrjuje misel o potrebi splošnega (občeslovenskega) gospodarskega društva. Če pogledamo po naši domovini, kaj vidimo? Še precej vidimo cvetočih obrtnih podjetij (tovarn in fužin itd.), pa njih lastniki so skoro vsi tujei, domačin Slovenec služi jim le kot boren delavec. Zakaj bi Slovenci sami ne mogli lotiti se izdelovanja obrtnih izdelkov, bodisi po poti domače industrije, ali po poti malega rokodelstva, ali po poti tovarn? Mi smo večidel revni, posamičen človek brez denarja si ne more nič pomagati, zato prepuščamo taka podjetja bogatim in podjetnim tujcem in smo veseli, če nas vzamejo v službo kot navadne delavce. Ali mora pa vedno tako ostati? Nikakor, ni treba. Pomagati si zamoremo z združeno močjo, treba

nam je velikega gospodarskega društva. V odbor tega društva bomo izvolili može, ki so zvedeni v obrtnih rečeh, da bodo znali uginiti, pri katerih obrtnih bi se znali Slovenci najprej in najbolje postaviti na lastne noge, pri katerih obrtnih bi se dalo kaj zaslužiti. Poglejmo si nadalje trgovino v slovenskih deželah; kaj se godi? Domačina, kmet in rokodelski mojster dobita malo za svoje pridelke in izdelke, trpita in stradata; tuji prekupec pa se obogati, ker jemlje dobiček od prodajalca in od kupeca! Tu pa ne govorimo o kupčiji s tujim blagom in s tujimi deželami, ampak o trgovini s slovenskim blagom in v slovenskih pokrajinah. Vzemimo par vzgledov: Ali je treba, da mora istersko vino najprej Lah kupiti, ga morda s slabimi pritiklinami pomnožiti in pokvariti in še le potem z lepim dobičkom kranjskemu ali koroškemu Slovincu naprej prodati? Ko bi mi to kupčijo sami posredovali, imeli bi trojen dobiček: 1. dobili bi blago cenejše, 2. boljše, in 3. bi tisti dobiček, ki ga zdaj prekupec ima, v naših rokah ostal. Ali mora koroške deske najprej tržaški špekulant kupiti in jih potem z lepim dobičkom primorskim Slovanom prodajati? Zakaj bi tega sami ne mogli? En sam takih rečij ne premore, zato je pa treba gospodarskega društva. Na Koroškem se pridelava precej rži, hajde, koruze in krompirja; pa v Celovcu, kakor sem slišal, ni nobenega slovenskega žitnega trgovca. Dobiček od žitne kupčije imajo tujei, naši nasprotniki. Ko bi imeli gospodarsko društvo, bi morda kmetje za žito več skupili, južni Slovenci bi ga pa še boljši kup dobili, ker bi bilo gospodarsko društvo z malim dobičkom zadovoljeno. In če bi se žito prav ne moglo boljši kup dati, bi bili mi vendar toliko na boljšem, da bi ostal dobiček v slovenskih rokah. Za kupčijo z rastlinskimi pridelki moralo bi društvo po raznih krajih napraviti svoja skladišča.

Nadalje bi se marsikje po Slovenskem dala izdatno povzdigniti živinoreja in kmetijstvo sploh. Na Kranjskem pač za to skrbi kmetijska družba, tudi na Goriškem še precej; kako je pa na Koroškem in v Istri? Tudi v tem oziru bi zamoglo gospodarsko društvo s podporami nekoliko pomagati, in pa tudi pozneje, kedar obogati, samo nakupiti nekaj graščin in se pečati s poljedelstvom, ako bi kazalo kaj dobička. Za organizacijo društva bi podal še sledeče nasvete:

1. Da si društvo pridobi nekaj kapitala (ker brez tistega nič ni), naj se izdajo delnice po 10 gl. Gotovo si bo vsak slovenski domoljub v častno dolžnost štel, eno tako delnico kupiti; in kdor bi tega ne storil, čeravno premore, ne bi bil vreden med rodoljube prištet biti, kajti še hlapec si zamore 10 gl. prihraniti, to tem bolj, ker denarja ne daruje, ampak ostane njegova lastnina. Premožnejši rodoljubi pa bi lahko po več delnic vzeli, pa s tem pristavkom, da pri glasovanju v glavni skupščini vsaka delnica do desete sicer svoj glas ima, več ko deset glasov pa ne sme nihče imeti, če bi prav sto delnic imel. Ta določba je potrebna, da društvo demokratično in popularno ostane, da ne bi kak bogatin prav veliko delnic nakupil, pri glasovanju vse pobil in društvo v svoje roke spravil. Na ta način bi nam lahko še tujei društvo iz rok iztrgali.

2. Izstopiti bi smel ud še le po preteku treh let; in kedar odstopi, mora tretjino svojega društvenega imetja zgubiti društvu na korist, razun v slučajih, kedar ga izvanredna revščina k izstopu prisili.

3. Društvo bi hvaležno sprejemalo tudi veliko-darila in volila ter iskalo pomoči tudi pri državi. Taki darovi pa bi morali imeti svoj poseben račun, da bi se ne porabili za povišanje dividende iz delnic, ampak za podporo in koristne naprave (za po toči ali povodnji poškodovane, za gospodarske šole ali ustanove dijakov kmetijskih, obrtnih in trgovskih šol, za nakup strojev v revnih krajih itd.).

4. Društvo ima vrhovnega predsednika in glavni odbor. Ta odbor pa se razcepi v tri odseke: a) kmetijski odsek, b) obrtni odsek, c) kupčijski odsek. Eden in tisti odbornik sme biti član dveh ali tudi vseh treh odsekov, ako ima za vse tri stroke potrebne vednosti.

Odseki naj napravljajo seje po potrebi, če mogoče vsaj enkrat v tednu, kjer pa ni potreba, da bi bili prisotni vsi odsekovi člani; glavni odbor, to je vsi trije odseki skupaj, pa naj se zbere vsaki mesec enkrat.

5. Glavna skupščina se snide vsaj enkrat v letu, če treba tudi večkrat. Ona voli odbornike. Vse druge njene pravice in način glasovanja se bo že pozneje natančno določilo.

6. Sedež društva naj bo v takem mestu,

Spomini na Italijo.

(Dalje.)

Kdo je vse to naredil? V domačiji sem slišal neumneže govoriti, da so to ljudje sčasoma naredili. Jednako govorijo oni, ki še niso imeli sreče, ta naravni čudež gledati, in pripisujejo človeškemu umu.

V davnih časih je Pivka začela spodjedati apnene sklade in vedno dalje rila v temo osrčja matere zemlje, dokler ni nastala sedanja jama. Bog ni pustil jame prazne, poklical je mnogo delavcev, a ne — zidarjev, ampak vodene kapljice, ter jim naročil jama ozaljšati s čarobnim bleskom. Na bilijone kapljic je slušalo Božje povelje, vzešši s seboj potrebno tvarino. Kaplje so združene z ogljenčavo kislino. V zraku zbežala je ogljenčeva kislina in nekaj apnene tvarine je ostalo na stropu, kjer se je kapljica nekoliko odpočila, nekaj je pa vzela s seboj, padši na tla, kjer se je na atome razpršila; a apnena tvarina se je strčila in z vsako kapljo narastla. Na ta način so nacurljali čarobni kapniki, ktere občuduje svet.

Le v kratkih potezah sem opisal jama. Na prostem smo. Oddahnemo se, po ušesih nam zveni. Nakupimo si kapnikov za spomin.

Postojna je ličen, ne velik trg z 220 hišami in okolo 2000 ljudmi. Na sredini stoji na malem holmčku grad, blizu njega je cerkev na novo pozidana l. 1777. Kolodvor je na Krasu najviši nad morjem 587 m. Že pod Rimljani je bila Postojna imenitna. Turki so jo obiskali v l. 1511., 1528.,

1560. in 1564. Dve uri od tod je imenitna zgodovinsko znana Predjama, kjer je živel sloveči Erazem Tatenbach.

Ob 7. uri na večer skočimo na Postojnskem kolodvoru v vagon in zakličemo: krasne reči smo videli! ter se jamemo pomikati proti Trstu.

V.

„Buči morje adrijansko,
Bilo nekda si slovansko,
Ko po tebi hrastov brod
Vozil je slovanski rod!“
S. Jenko.

Hlapon drči po žalostnem Krasu, veliki — goli — skalnati planoti, segajoči v Notranjsko, Primorje in Istro. Pred nekaj stoletinami so še pokrivali Kras mogočni gozdovi, a Benečani so nje posekali in si zgradili s tem na morji slavne Benetke. Voda je izjedala zemljo in naredila tužno obliko. Ni več „kras“, nego puste, puste goličave; tú in tam ugledaš kako cerkvico in borno kočo trpina Slovenca, ter kako njivico, na katero je ubožec nanosil v košu zemljo in ogonjček ogradel s kraškim kamenjem. In pri vsej tej bedi so vendar Slovenci ondu zadovoljni, kar jim je ljubi Bog dal, ter v izgled nekterim, ki se jim dobro godi, a pozabijo na Boga in propadajo v neverstvo.

Kras se že jame boljšati, vlada ga podpira s pogozdovanjem, kar se močno širi. Bog daj, da dobi Kras nekdanje lice. Samo nekaj bi rad povedal, ker potopis tudi poučuje: Svetujem, da bi zgradili bogati odličnjaki ravno tukaj nekaj tovarn, s tem bi ubogi Kraševci dobili zaslužek in boljši kruhek. V to naj poslanci pripomorejo.

Na postaji sv. Petra se vije jedna proga na levo proti Reki. Nabrežina je vrla slovenska trdnjava. Sedaj pride Grignano, Miramar, od koder vsak plaho pogleda na morsko planoto, izkliknivši: morje, morje! Luna je krasno svetila in se zrcalila v morju, katero je bilo mirno.

V Trstu smo.

V Trstu se je spalo — izvrstno, saj je bilo drago. Drugo jutro sem za rano po koncu, da si ogledam našo pomorsko mesto. Opis se nahaja v Mohorjevem Koledarju od slovečega pisatelja č. g. Gomilšaka. Samo nekaj kratkih potez.

Pred kolodvorom stoji spomenik 500 letnice, kar se je Trst prostovoljno podal avstrijskemu vojvodu Leopoldu III. Tudi 200 m. dolga cesarska mitnica je važna.

Vsakega mika luka. Od kolodvora je stara luka, a nova na desnici. Novo so delali od leta 1868—1883 in stane 14 milijonov goldinarjev. V obeh pa stoji na stotine in stotine ladij in parnikov. Ogledali smo si na krovu, kako blago nalagajo in odkladajo. Potem sem se z nekterimi malo vozil po morju.

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Miha: „Zakaj se pa Grodnova Matilda ne more omožiti, ko je vendar dovolj bogata?“

Jaka: „Eno nogo ima krajši.“

Miha: „Jaz bi jo pa vzal, če bi imela prav obe nogi krajši.“

kjer ni političnega medsebojnega prepira med rodoljubi, kajti potrebno je, da odborniki po prijateljsko med seboj občujejo, ne pa da bi se pisano gledali. V neslogi ni blagoslova, kakor je že latince rekli: „concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur“.

7. Razun glavnega odbora se napravijo po raznih krajih podružnice. Odbor bo že sam spoznal, ali naj se dá dotični podružnici bolj kmetijsk, ali bolj obrten, ali bolj kupčijsk značaj. Na sedežih podružnic bodo navadno tudi društvena skladišča. Vsaka podružnica ima svoja (podružnična) pravila, svojega načelnika in svoj odbor.

8. Kupčija med podružnicami se lahko vrši tudi z zameno blaga, kar bo delovanje zelo olajšalo in pospešilo. Na primer kaka koroška podružnica piše kaki isterski: „Pošljite nam za 100 gld. vina, in mi vam pošljemo za 100 gld. koruze po teh in teh cenah.“ Tako ni treba ne Korošcem, ne Istranom nič denarja, in vendar oboji dobijo, kar potrebujejo; prekupčev dobiček od obojih pridelkov pa ostane v naših žepih!

9. Gospodarsko društvo naj se zateče pod Božje varstvo, kajti „prazno je delo brez blagoslova z nebes“, pravi pesnik. V ta namen naj vsaki mašnik, ki k društvu pristopi (in teh bo veliko!) vsako leto eno sv. mašo daruje za društvo, da ga Bog blagoslovi in varuje; drugi udje pa naj tudi kake molitve opravljajo.

Bog daj, da bi ta ideja, katero „Mir“ že več let tako vztrajno zagovarja, in za katero sem tudi jaz in marsikateri mojih duhovnih bratov iz srca vnet (prvi dan, ko se društvo ustanovi, sem pripravljeno vzeti pet delnic), med Slovenci našla vedno več prijateljev in zagovornikov, da se slednjič izvrši, kakor se je srečno izvršila ideja o ustanovi družbe sv. Mohorja, Slovenske Matice in družbe sv. Cirila in Metoda!

Josip Meglič, kurat v Barbani.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovo šolo.) Pozivu celovške podružnice sv. Cirila in Metoda v „Miru“ dné 30. malega srpana t. l. so se do sedaj odzvali ter v prid slovenski šoli v Št. Rupertu pri Velikovu darovali p. t. gg.: J. Škerbinec, župnik v Vogrčah 200 kron, kateri dar je bil izkazan že v zadnjem Miru; L. Einspieler, stolni korar v Celovcu 200 kron; M. Servicej, komendant na Reberci 200 kron; J. Wieser, predmestni župnik v Celovcu 200 kron; neimenovan dobrotnik v Celovcu 20 kron; J. Taušič, župnik v Hodišah 20 kron; J. Hutter, profesor v Celovcu 20 kron; M. Ražun, stolni kaplan v Celovcu 20 kron; neimenovan dobrotnik v Celovcu 20 kron; J. Kokič, kanonik v Gospišveti 20 kron; J. Vintar, žup. oskrbnik v Bilčovsu 20 kron; D. Hüttner, župnik na Ojstrici 20 kron. Dalje so družbi sv. Cirila in Metoda darovali: na shodu podružnice sv. Cirila in Metoda za Kotmaroves dné 11. vel. srpana je nabral č. g. V. Krejčí 12 kron 30 bel.; č. g. J. Drdlík, provizor v Gorenčah 2 kroni; Miha Obilčnik, kmet 1 krono; Tomaž Kužnik, kmet v Smiklavžu 2 kroni. Skupaj 977 kron 30 beličev. Priserčna hvala vsem rodoljubnim darovalcem! Bog daj še mnogo požrtvovalnih dobrotnikov!

Iz Celovca. (Beseda za slovensko katoliško-politično društvo v Celovcu.) Naše slovensko politično društvo je v zadregi, ker je v blagajnici popolna suša. Ljudje želijo politične shode tukaj, shode tam, tega pa ne prevdarijo, da je zato treba tudi denarja. Od gg. govornikov, ki niso nobeni bogataši, se ne more zahtevati, da bi poleg svojega truda še železnico in voznike iz svojega plačali. Denar stanejo tudi tiskovine. Društvo je pa zato brez denarja, ker večina udov za letošnje še nič plačala ni. Pri obnem zboru je bilo malo udeležbe, zaupni možje po deželi, ki imajo nabiralne knjižice v rokah, pa nič ne storijo. Prosijo se tedaj zaupni možje, naj pomagajo, da se za letošnje vsaj nekaj letnine nabere; kdor noče 20 kr. dati, naj jih dá pa vsaj 10; nabrane denarje naj pa potem prej ko mogoče pošljejo blagajniku g. M. Ražunu, stolnemu kaplanu v Celovcu. Za drugo leto bo pa treba to stvar drugače uravnati. Morda bo še tako najbolje, kakor je upeljano na Dolenjskem, kjer udnino pobirajo „Dol. Novice“. Letnino za politično društvo naj bi vsak poslal ob enem z „Mirovo“ naročnino. Kedar ob novem letu za „Mir“ pošlje 1 gld. 50 kr., naj pa še dodá 20 kr. za politično društvo. Ker je g. Ražun ob enem tudi „Mirovo“ blagajnik, zato se ni bati, da bi se godila kaka zmešnjava. Taki, ki za „Mir“ 2 gld. plačujejo, bodo najbrž tudi za politično društvo več ko 20 kr. dali. Če denar vkup pošljejo, treba jim bo samo pristaviti, koliko je za Mir in koliko za politično društvo. Taki gospodje, ki zavolj starosti ne morejo pomagati pri shodih, naj podpirajo društvo z denarnimi darili.

Iz Št. Ruperta pri Velikovu. (Stavba slovenske šole). Danes imam vam veselo novico poročati. Tri zastave, cesarska, slovenska in koroška, raz stavbo vihrajoče oznanjujejo, da je stavba naše slovenske šole prišla, in sicer kot dvanadstropna hiša, pod streho. Že dné 12. malega srpana t. l. je bilo prvo nadstropje dogotovljeno in smo začeli streho napravljati na stavbo. Vsled imenitnega ravno o pravem času še došlega darila pa je bilo

omogočeno napraviti na stavbo še drugo nadstropje. Sneli smo tedaj že na stavbo potegnjene strešne trame zopet raz stavbo in oskrbeli zidanje družega nadstropja, ki se je pa vsled pomanjkanja opeke nekoliko zavleklo. Drugo nadstropje je namenjeno za izgojišče za dekleta bolj premožnih slovenskih kmetov, ki bodo za stanovanje in izgojo plačevali, in ti dohodki bodo ravno zadostovali, vzdrževati našo šolo. Tako bo naša šola postala zavod silno velikega kulturnega pomena, za izgojo naše mladine. Šoli bo po ustanovi internata za deklice obstanek za vse čase zagotovljen in slavna družba sv. Cirila in Metoda bo oproščena velikega bremena, katero bi njej vzdrževanje naše šole brez tega zavoda nalagalo. To pomeni gradba družega nadstropja. Pa moje misli gredo še dalje. Pouka in izgoje potrebne, sosebno o gospodarskih rečeh, so pa tudi naše iz šole izstopivše kmečke hčere, ki se pa navadno le od svojih mater, seveda nepopolno, naučijo, kar potrebujejo za prihodnji svoj poklic. Sestre-učiteljice bi jih učile vse potrebne vednosti in ženska ročna dela ter jih privadile na snažnost in red. Da bi se pa tudi v gospodarstvu izurile in izučile v sirarstvu in v najboljši porabi kmečkih pridelkov, bi se v bližini naše šole najela kaka za to pripravna kmečka hiša, v koji bi gospodarstvo vodila in dekleta nadzorovala kaka poštena in v gospodarstvu izurjena gospodinja. Tako gospodarsko šolo za kmečke hčere ima koroška kmetijska družba v Smerčah (Pichlern) blizu Celovca, ktera je zelo dobro obiskana in daleč okrog slovi. Tam se napravila občeznani imenitni sir (Marienhofers Käse). V taki šoli izučene kmečke hčere bi znale kmečke pridelke veliko bolj porabiti; koliko več denarja bi prišlo tako v slovenske hiše. Taka šola bi bila za vse slovenske dežele prevažnega pomena. Priporočam ono misel vsem slovenskim rodoljubom v blagohotni prevdarek. — Med našimi kmeti vlada čedalje večja navdušenost za našo šolo, celo od prav oddaljenih krajev naše okolice želijo svoje otroke semkaj v našo šolo pošiljati. Dozdaj so zvozili naši vrli kmetje že 300.000 kosov opeke. Lesa so nam v najnovšem času še podarili: Blaž Škof p. d. Melhar na Jezernici 2 smreki, Marija Rak p. d. Miglarica na Olseni 14 desk in Valentin Taupe p. d. Fuks v Mlinskem grabnu je, kar je posebno imenitno, podaril vse deske-mutnice, ktere bi mogel vzeti od obilno zrezanih naših hlodov. Vsem blagim darovalcem bodi izrečena preserčna hvala! Znotraj v stavbi se bodo letos le še obokali kleti, veža, hodniki in pa stopnice. Ometana letos hiša ne bo več, ampak še le v prihodnji spomladi, da se bo tako zidovje čez zimo popolnoma posušilo. Stavba bo popolnoma dogotovljena do kresa prihodnjega leta. Okrog hiše in velikega vrta se bo letos še napravila trpežna ograja. Naša šola meri od pritličja do strehe 15 metrov, od kleti do strehe pa 23 metrov v višavi in je najvišja hiša v Velikovu. Preimenitna stavba bo stala družbo kakih 30.000 gld. Da bo slavnej družbi res mogoče onih ogromnih stroškov v teku dveh let zmagati, svedoči nam vzorna požrtvovalnost slovenskih rodoljubov posebno v najnovšem času. Ako pomislimo, koliko dobrega sadu bo naša šola obrodila, vzbujajoča versko in narodno zavest v starodavnem Korotanu, moramo zares reči: slovenska šola v Velikovu je toraj krona slavne družbe sv. Cirila in Metoda, trajen spomenik slovenske požrtvovalnosti.

Iz Libelič. (Podružničen shod in cesarska slavnost.) V nedeljo dné 18. v. srp. je imela podružnica sv. Cirila in Metoda za Libeliče in okolico svoj letni občni zbor in v proslavo cesarjevega rojstnega dné prav sijajno cesarsko slavnost. Z zelenjem in papeževom ter cesarsko podobo lepo ozaljšani prostori Nemčeve gostilne v Libeličah so bili prenapolnjeni rodoljubnih Slovencev in Slovenk, ki so prišli tudi od oddaljenih krajev, med njimi 9 duhovnikov. Po prijaznem pozdravu in poročilu odbora spregovoril je kaplan Rozman o „šoli in življenji“, kazoč na razmerje, ki naj bi vladalo med šolo in poznejšim življenjem in pojasnjujoč nedostanost naših šol v verskem, narodnem in gospodarskem oziru. Vč. g. župnik J. Kindlman je kazal v navdušenih besedah na zgodovino probujenja češkega naroda, ki nam je v izgled, kako naj se otresemo tujega jarma. Važno je, da se ljudstvo združi v društvih in izobrazi z dobrimi knjigami in časniki. Konečno pozivlja navzoče, naj ostanejo vsikdar značajni in trdno stojé za svoje pravice. — Načelnikom podružnice je bil na novo izvoljen vč. g. libeliški župnik Iv. Držanič. — Po sklepu občnega zbora je sledila cesarska slavnost. Slavnostni govor je spregovoril vč. g. župnik Iv. Držanič, kazoč z mnogimi izgledi, kako je naš svitli cesar veren sin sv. katol. cerkve in skrben oče svojim narodom. Nato se je navdušeno zapela cesarska pesem, g. F. M. pa je lepo deklamoval „slovensko cesarsko pesem“ od Filodemusa. Č. g. kaplan J. Hribar je imel govor „Avstrija in Slovenci“, ter pokazal iz zgodovine odnošaje slovenskega naroda do Avstrije in povdarjal, kako zvest je bil vsikdar naš narod svojemu vladarju.

Sledila je še deklamacija Dežmanovih „prokletih grabelj“. — Med govori je vstrajno in krasno prepeval kvartet gg. A. Križaj, A. Grizold, J. Ebner, D. Hüttner. Ubrano petje je lepo povzdigovalo slavnost, ki gotovo ostane v trajnem spominu vseh udeležencev in ki je bila nov dokaz neomejene zvestobe in udanosti slovenskega naroda do svojega svitlega cesarja Franca Jožefa.

Iz Dunaja. (Rusija in zahodni Slovani.) Noben narod ni toliko obrekovan, kakor Slovani, posebno v Avstriji. Nemci, Lahi, Madžari si na vso moč prizadevajo, da bi nas, zlasti v višjih krogih, počrnili kot panslaviste in rusofile. Žal, da se jim je to le preveč posrečilo, tako da merodajni krogi nezaupno na nas gledajo in našemu napredku ovire stavlajo. Tega so v mnogi meri krivi tisti prenapeti sanjači, ki svoje simpatije za Rusijo pri vsaki priložnosti kažejo; takih je precej med Čehi, nekoliko pa tudi med Slovenci in Hrvatji, in žalostno je, da se najdejo tudi časniki, ki blodnjam teh sanjačev svoje predele odpirajo. Nemški, laški, madžarski ovaduhi pazijo srpo na take liste, in kedar kaj tacega v njih najdejo, brž ovadijo na Dunaj, seveda tajno. Po teh izjavah sodijo potem celi narod, čeravno je to velika zmeta, kajti pristo slovensko ljudstvo v Avstriji je cesarju zvesto in udano, tako na Češkem, kakor na Slovenskem in Hrvaškem. Tak mladenič, ki v veseli družbi Rusiji napije, misli, da je domovino rešil, pa ne vé, da je domovini le novo rano usekal, kajti nasprotniki imajo dolge ušesa, vse slišijo in vse zvejo ter nas potem skrivaj črnijo. Obrekovanje po časnikih teče le mimogredé in je namenjeno, da nas počrni pred nemškim, laškim in madžarskim občinstvom; veliko hujše pa je še tisto obrekovanje, ki se vrši po skrivnih poročilih, o kterih nihče nič ne zve, razun tistih, kterim se določijo in pokažejo, in to so navadno merodajne osebe. Rusofilstvo je pa tudi neumna reč: mi zamoremo sočutje z Rusi imeti, ker so nam bratje po rodu in jeziku, smemo jih milovati, da morajo kot kulturen in nadarjen narod (in nadarjeni so vsi Slovani) živeti pod kruto absolutistično vladjo, da jim ni dovoljeno nobeno pristo gibanje in napredovanje, — toda navduševati se za take razmere, želeli si vseslovenske države pod vodstvom Rusije, ki bi vsako svobodo v tej državi zatrla, to je naravnost abotno. Še Srbi in Bolgari, ki so vendar v omiki za nami, si ne želijo ruske vlade, oni so prijatelji Rusije le v tem oziru, kjer jih ona brani ali da bi jih branila pred sovražnimi narodi, kakor so Turki, Madžari, Nemci, Lahi in Angleži. To spoznanje je prisijalo zdaj celó v mladočeški tabor. Dné 20. vel. srpana t. l. so pisali „Národní Listy“, glavni organ mladočehov, na blizo tako: „Rusi se ne skazujejo kot prijatelje drugih slovanskih narodov. Ruska gospôda in časniki z malimi izjemami imajo nas avstrijske Slovence za svoje sovražnike. Ko je Boborykin v moskovskem slavjanofilskem društvu (ki se pa zanima samo za pravoslavne Slovence) branil Čeha in druge avstrijske Slovence zoper razna obrekovanja in krive sodbe, ki se o njih med Rusi slišijo, napadli so ga vsi ruski listi. Slaven češki pevec je propadel pri svojem nastopu v Petrogradu, ker je zapel tudi eno češko pesem. Ruski časniki so poročali, da je pel v tujem jeziku, in da je Rusom jezik Jakutov (to so najsurevješi sibirski divjaki) bližji in ljubši, ko jezik češki! Od Čehov da so jim še najljubši piskrovezci Slovaki.“ Ako že mladočeški glavni list tako piše, potem imamo upanje, da se bo pretirano rusofilstvo med avstrijskimi Slovani razkadilo, saj tudi naši slovenski „mladi“ vse posnamejo, kar pri Čehih vidijo. Ruskemu narodu ostane prijatelji v tem smislu, ker so Rusi naši slovanski bratje, ker so krepak, zdrav in nadarjen narod, ki ima še lepo bodočnost, katero mu tudi iz srca želimo. Ne morejo pa Rusi naši voditelji in učeniki biti, ampak prej mi njihovi, ker smo v občeh (med priprostim ljudstvom) bolj omikani in izobraženi, pa tudi v političnih stvareh bolj izvedeni in izurjeni, ker imamo ustavno življenje, med tem ko ruski „mužik“ niti ne vé, kaj je politična stranka; vsa njegova politična vednost obstoji v tem, da ima enega „cara“ in da ga mora ubogati v vseh rečeh. Zapadni Slovani (Čehi, Slovenci, Hrvatje in polagoma tudi Poljaki) razumejo „slavjansko idejo“ tako, da so vsi Slovani bratje po krvi in jeziku in da si naj v hudi sili drug drugemu pomagajo (kakor smo pokazali pri bosanski ustaji), sicer pa da naj vsako slovensko pleme svoje narečje obdrži in naj se v tistem izobrazuje, po svoje se naj razvija in raste; tudi ni potreba, da bi bili vsi Slovani v eni državi in pod enim vladarjem; zgoraj označeni namen in smoter se lahko doseže tudi v politični razcepčnosti. Ta ideja „slovenske zajednosti“ nema toraj s politikom nič opraviti, tak „panslavizem“ Avstriji nikakor ni nevaren. Saj imajo tudi avstrijski Nemci sočutje z Nemci v „rajhu“ in se čutijo njih brate, zavolj tega so pa še zmirom lahko dobri avstrijski domoljubi, ako le po tem ne hre-

penijo, da bi se od Avstrije odtrgali in z Nemčijo sklopili. Rusi pa umejo „slavjansko idejo“ vse drugače, in sicer tako, da morajo vsi Slovani postati Rusi, to je, prestopiti v pravoslavno vero in poprijeti se ruskega jezika. Vsak treznomislec bi spoznal, da je to nemogoča reč, tako v pogledu na vero, kakor v pogledu na jezik. Naj bi se rajši Rusi povrnili v katoliško cerkev, da bi dobili vsaj izobraženih duhovnikov, to bi njih kulturni in нравni napredek silno močno pospešilo. Sploh pa je znano, da je Rusom le za pravoslavlje, ne pa za slovanstvo. V tisto pravoslavlje so tako zagrizeni, da jim je pravoslavni Grk ali Rumunec veliko ljubši, kakor pa katoliški Slovan. Ko bi imeli le iskrico slovanskega čuta, ne bi tako zatirali Poljakov, ki so vendar njih slovanski bratje. Ko se je več tisoč Čehov v Rusijo preselilo, bila je prva skrb ruske vlade, da jih je prisilila, prestopiti k pravoslavju. Ali je mogoča tam sreča in bratovstvo, kjer vlada tak fanatizem? Kdaj pa Avstrija kakega pravoslavnega Srba ali Rumunca sili, da bi moral prestopiti h katoliški veri? Pri nas je več strpnosti, ker je več omike. Bodimo toraj veseli, da smo v Avstriji; pustimo Ruse pri miru in naredimo rajši trdno zvezo avstrijskih Slovanov, med katerimi ne sme manjkati Poljakov. Ako bi bili Čehi pametni in bi na stran porinili take blebetače, kakor so dr. Vašaty itd. ter se rajši oklenili Poljakov, obrnilo bi se v Avstriji za Slovence kmalu na bolje. Poljaki so na dvoru priljubljeni in to po pravici, ker so bili vedno Avstriji in cesarju zvesti, ker so se v državnem zboru vselej tako vedli, kakor so želeli višji krogi, zato so pa tudi mnogo dosegli in uživajo popolno zaupanje. Poljaki nas zamorejo najprej oprati in opravičiti v višjih krogih, pa mi se moramo potem tudi v politiki pametno, zmerno in lojalno obnašati; s takim postopanjem bomo vse dosegli. Zakaj bi se Čeh in Poljak sovražila? Saj si nista drug drugemu nič hudega storila! Zakaj bi mi Poljake od sebe odganjali, češ, da niso pravi Slovani, ker nočejo hvaliti ruske vlade? Oni že vejo, zakaj. Nas Slovencev in Hrvatov pa Poljaki gotovo ne sovražijo, oni nas le ljubijo, kakor so pokazali že pri marsikteri priložnosti. Tudi Čehom bodo prijatelji, ako le Čehi hočejo. Vabimo jih pogosto med sebe, na naše slavnosti, potem bodo tudi oni se kmalu ogreli za slavjansko vzajemnost in bratovstvo. Ako bi Čehi, Poljaki, Slovenci, Hrvatje in katoliški Nemei v državnem zboru vkup držali, potem jim je v Avstriji za vse čase zagotovljena ravnopravnost in celó prva beseda. Bog daj, da bi ta opomin brali vsi Mladoslavenci in Mladočehi ter si iz njega posneli potrebne nauke!

Glasovi nasprotnikov.

Uradniki, učitelji in duhovniki.

Poročali smo nedavno, da je prvi minister grof Kielmannsegg dal med uradnike ukaz, da naj se svojih političnih pravic le bolj zmerno poslužujejo, naj se pri volitvah in političnih shodih ne silijo v prve vrste bojevnikov, ker s tem razdražajo pristase nasprotne stranke, kateri potem nemajo pravega zaupanja do državnih uradnikov. Mi smo tudi teh mislij in smo že davno bili, ter le to obžalujemo, da se vlada tega ni že davno domislila, ko so e. k. uradniki bili med najhujšimi sovražniki slovenske in katoliške stranke, ampak še le zdaj, ko so uradniki na Dunaju začeli prestopljati v tabor antisemitov. Razun tega stranskega namena pa ministrov ukaz popolnem odobrujemo in še pristavljamo, naj bi se uradniki, dokler so v službi, sploh čisto nič ne pečali s politikom, kajti njih politika naj bodo edino le postave, tistih naj se držijo! Tudi bi bilo bolje, ko bi službojuči uradniki ne imeli volilne pravice ter jo zadobili še le potem, kedar stopijo v pokoj. Tega pa ne pišemo zato, ker so koroški uradniki večinoma naši slovensko-katoliški stranki sovražni, ampak zavolj avtoritete, ugleda in veljavnosti državnih oblastnij v obče, po celem cesarstvu. Podlaga državnega reda in obstanka države mora biti pravičnost. Kjer pa ljudstvo zgubi vero v pravičnost in nepristranost uradnikov, tam je državni temelj že omajan. Zato naj se uradniki ne mešajo v politične boje. Če je na pr. kak sodnik hud sovražnik duhovnikov in konservativcev sploh, ali se ni bati, da bo po svoji človeški slabosti tudi pri sodbah to sovraštvu občutiti dal svojim političnim nasprotnikom? In če bi prav on pravično sodil, vendar se bo konservativna stranka bala, pred njegov sodni stol stopiti, ker se bo bala krivične ali preostre sodbe. To pa je že žalostno, če nemajo vse stranke enakega zaupanja do sodnikov. Ravno taka je pri političnih uradih; ti bi morali še bolj nepristransko in politično nevtralniti biti, ker imajo bolj prost delokrog in lahko marsikaj na svojo odgovornost zaukažejo, med tem

ko so sodniki tesno v postave uklenjeni, ter je zoper njih sodbe pritožba odprta do treh inštanec.

Pa tudi učitelji so javne osebe, katerim morajo vsi stariši brez razločka v izgojo izročevati svoje otroke. Zato je potrebno, da se učitelji tako obnašajo v političnih bojih, da imajo vse stranke do njih zaupanje. Torej se ne smejo preveč poganjati za kako stranko, da ne razdražijo nasprotne stranke. Zato se je minister Kielmannsegg spomnil tudi učiteljev in jim dal sledeče svarilo: „Učitelji ljudskih in meščanskih šol sicer niso državni uradniki, vendar imajo v javnem življenju uradnikom podobno stališče; zato veljajo tudi za nje tisti opomini, kateri so se gledé političnega vedenja dali uradnikom. Stariši raznih strank in narodov bodo do učiteljev, katerim morajo svojo deco v izgojo izročiti, le potem zaupanje imeli, ako se tisti pokažejo pravične in nepristranske, in v ta namen je potrebno, da se učitelji svojih političnih pravic le z merno poslužujejo. To je tudi zato potrebno, da se ne naredi razpor med učitelji in njih višjo oblastjo.“

Ta dva opomina, prvi do uradnikov, in drugi do učiteljev, se liberalcem in nacionalcem nič kaj ne dopadeta.

Beljaške (Steinwendrove) „Kärntner Nachrichten“ št. 66. kažejo na duhovnike, češ, ali niso tudi ti javni činitelji, ki potrebujejo spoštovanja od vseh strank? Zakaj se tem ne priporoča zmernost v političnih bojih? Temu nasproti se pa lahko tako odgovori: Uradniki so javni činitelji, javne osebe, ker so postavljeni za vse ljudi, za kristijane in Jude, za liberalce in konservativce; njihovi oblasti se nihče ne sme odtegniti. Ravno tako so učitelji po sedanji šolski postavi javne osebe, ker je vsak, naj bo kristijan ali žid ali mohamedan, zavezan, dati jim otroke v šolo, ako v tem kraju živi. Duhovniki pa v pogledu na državo niso javne osebe. Oni so javne osebe le v cerkvenem oziru, pa le za katoliške vernike. Katoliški duhovnik nema nobene oblasti čez Jude in Turke, čez lutroce in brezverce, ki v njegovi občini živijo; on ima le duhovno oblast čez tiste verne katoličane, ki se njegovi oblasti prostovoljno podvržejo, siliti pa tudi teh ne more in ne sme, da bi v cerkev hodili in sv. zakramente prejemali. Duhovnik nema z Judi, krivoverci in brezverci nič opraviti, toraj tudi ni res, da bi si moral on prizadevati, da si pridobi njih zaupanje; za brezverce in krivoverce je katoliški duhoven čisto tuja oseba, oni tudi njemu v ničem niso podložni, on pa jim nobene škode narediti ne more; zato tudi te ljudi čisto nič ne briga duhovnikovo politično mišljenje in delovanje. Pa tudi na liberalce se duhovniku ni treba ozirati; oni sicer pravijo, da so „kristijani“, v srcu so pa že bolj brezverci, toraj ne spadajo več med župnikove ovčice, dokler se ne poboljšajo. Duhovnik ni služabnik države, ampak služabnik Kristusov; ali more on s tistimi potegniti, ki Kristusovo cerkev podirajo? Uradnik je služabnik dežele, ker od tiste svojo plačo dobiva; ravno tako je učitelj služabnik dežele, ker ga tista plačuje. Duhovnik pa svoje plače ne dobiva ne od države, ne od dežele, ampak iz verskega zaklada; tega zaklada pa ni zložilo cesarstvo, ampak naredil se je pod cesarjem Jožefom iz premoženja starih bogatih samostanov, toraj iz privatnega premoženja ter iz daril in ustanov pobožnih vernikov. Beljaški Steinwendrov list in vsi listi, ki v enakem smislu pišejo, naj si toraj zapomnijo, da ne gre duhovnika primerjati z uradnikom ali učiteljem, kajti ta dva sta javna (državna, oziroma deželna) služabnika, duhovnik je pa (ako ni v državni službi) nasproti državi popolnem neodvisna oseba; on je podložen le svojemu škofu, in le tisti mu zamore dajati ukaze v cerkveno-službenih zadevah; v političnih zadevah pa tudi škof nema duhovniku nič ukazovati.

Politični pregled.

Listi ugibajo, kdaj bo grof Badeni sestavil novo ministerstvo in kake namere ima pred očmi. Nam pa ni za prazno ugibanje in hočemo rajši potrpežljivo počakati, da vidimo resnico. — „Südost.“ priporoča slovenskim in hrvaškim državnim poslancem, naj se zopet vsi združijo v konservativnem klubu, kajti združeni in složni bodo prej kaj dosegli, kakor pa razcepljeni v male stranciče. To je naša misel že davno. — Grof Stürkh je vendar odložil svojo službo pri učnem ministerstvu. To je za nas vesela novica; ker imel je pod seboj srednje šole in bil je hud nasprotnik Slovanov. Da bi le kak boljši za njim prišel! — V Kaiser-Ebersdorfu pri Dunaju so prosili, naj bi se nova šolska hiša cerkveno blagoslovila. Dunajski okrajni šolski svet je pa to prošnjo odbil, češ, da šole po sedanji šolski postavi nemajo verskega značaja. To si moramo zapomniti, če bo še kak liberalce rekel, da so sedanje šole „tudi krščanske“. — Vlada je izdelala postavo, vsled ktere se imajo ustanoviti

zavetišča za pijance. — Uradnikom se bo dalo prihodnje leto 4.300.000 gld. podpore. — Danes se je odprl češki katoliški shod v Pribramu. — Včeraj pa se je začel laški katoliški shod v Turinu. — Tako sijajen pa ne bo, kakor je bil nedavno nemški katoliški shod v Monakovem, kjer se je zbralo mnogo odlične gospode, 7 škofov, mnogo katoliških poslancev, tudi nekaj misijonarjev iz Afrike in Amerike. Mesto je bilo okrašeno; došlo je 3000 tujcev. — Srbi so hudo jezni na Madjare, ker je ogerska vlada prepovedala uvoz srbskih prešičev na Ogorsko in Hrvaško. Pravijo, da je to proti kupčijski pogodbi. — Ruski car je podaril črnogorskemu knezu 30.000 pušk, 3 milijone patron in več topov. Iz tega sklepajo nekteri na bližnjo vojsko, v kateri bo Črnogorec pomagal Rusu. — V Macedoniji ustaja še ni prenehala, čeravno jo turška vlada kar mogoče taji. — Na Kitajskem so se uprli Dungani, nek poseben rod. Ruski listi pravijo, da punta ne bo brž konec, ker so Dungani hudo razdraženi zoper Kitajce, ki so jim več veljavnih mož pomorili.

Gospodarske stvari.

Izvrsten gnoj vrtnom je cestno blato, ki pa ima še to prednost, da je zelo ceno. Kakor se pri nas še mnogo gnojilnih snovi pogublja brez koristi, tako se tudi cestno blato, zlasti po vaških in srenjskih potih, ki je veliko vredno. V njem so razun rudninskih gnojil gnili ostanki rastlinski ter mnogo živalskega blata. Ako cestno blato skrbno zbiramo, mešamo na kompostu ali ga kar naravnost s prstjo pomešamo, dobimo gnojilo, ki je mnogim zelenjadnim in lepotičnim rastlinam dosti bolj hasnivo nego hlevski gnoj. Razumen vrtnar porabi toraj skrbno ta gnoj, ako ga le ima.

„Vrt.“

Novičar.

Na Koroškem. Pri zidanju nove šole v Celovcu se je oder podrli, in več delavcev je padlo v globočino. Tri so hudo ranjene prenesli v bolnišnico. — Na Rudi je razdražena krava kočarico Muhar tako k steni pritisnila, da jo je umorila. — V Dravi pri Velikovecu je utonil 21leten kovač. — V Sepcu pri Grabštanju so pogoreli trije gospodarji. — V Celovcu štrajkajo pekovski pomočniki. Hočejo imeti 60 kr. na dan v denarjih namesto hrane, ktera jim pri mojstrih ni dovolj dobra. Tudi so jezni, ker peki nočejo držati nedeljskega počitka. Ali okó postave takih ne vidi? — Velik požar je bil v Porečah. Pogorela je Wahlissova gostilnica in ena vila. Gospod Wahlis je med svoje posle, katerim je obleka zgorela in tudi nekaj denarja, razdelil 2342 gld., toda 31 jih je moral iz službe djati. Največo škodo pa ima sam, ker mu je hotél pogorel ravno zdaj, ko je največ tujcev ob jezeru. — Krčmarju Ogrizu v „Bierhalle“ je bilo ukradenih 500 gld. — V Žreleu hočejo prrediti veliko letovišče za tujce. — V nemškem Mostiču (Brückl) morajo biti trdosrčni ljudje. Neko 55letno, zelo bolno babinico je gospodar z vso hišno opravo na cesto postavil, ker ni mogla stanovanja plačati. Potem se je dva dni na cesti valjala, dokler ni umrla. Malo pred smrtjo je prosila za požirek mleka, pa ga ni dobila. — Razgledni stolp na Križni gori pri Celovcu je zdaj dovršen. — Podjedi (kebrovi črvi) delajo letos veliko škodo. Tako se nam poroča iz Hodiš in podjunske doline. — V Blačah so imeli grižo, pa zdaj je že odjenjala. — V Št. Štefanu ob Zili začela je poslovati nova posojilnica dné 19. mal. srpana. — Steinwendrov Beljaški list je zasledil nekega slovenskega agitatorja v okolici nemškega mesta Št. Vida. Tolaži pa se s tem, da ga Slovenci sami zavračajo in odganjajo. Glej, glej, tega še nismo vedeli, da je Št. Vidška okolica slovenska! Gorjé nam, ko bi mi kaj takega trdili! Če pa „Kärnter Nachrichten“ tako pišejo, mora že res biti. — Za šolo v Železni Kapli plačuje čisto slovenska občina Bela 355 gld., trg Kapla pa samo 100 gld. na leto. In vendar je šola čisto nemška, in obiskujejo jo večidel otroci iz trga. — V Beljaku se je obesila slaboumna gospa Niederdorfer. Ravno tam je pogorelo osem hlevov in tri hiše. — Dva velika psa sta neko žensko hudo ogrizla na živinskem trgu v Celovcu. Sploh ne vemo, čemu se klati po Celovcu toliko psov, mnogi iz njih veliki, črni kosmatinci, kakor medvedi, da mora človeka kar strah biti. Če otroka pes prestraši, se ga rada loti božjast, in je potem za celo življenje nesrečen. — Za deželnega poslanca v Brežah je bil izvoljen g. pl. Ehrenwerth. — Pri nekem kopaljšču ob Vrbskem jezeru se je ustrelil neki rudarski uradnik.

Na Kranjskem. Wolfovega slovarja je izišel 22. sešitek. — Marljivi pisatelj J. Lapajne je pisal novo koristno knjigo „Navod o snovanju in

poslovanju posojilnic. — Podjetni bukvar J. Gi-
ontini je izdal zopet dve lepi knjigi za mladino:
„Sto malih pripovedek Kristofa Šmida“ in „Robin-
zon“. Obe knjižici ste lepo vezani in ozaljšani z
mnogimi podobami. Prva velja po pošti 43, druga
55 kr. — Na Belem polju pod Triglavom je slo-
vensko planinsko društvo postavilo „Vodnikovo kočjo“.
— Na Planjavi pri Kamniku je prišel neki hribo-
lavec v sneženi plaz, ki ga je nesel v brezno, kjer
je tri dni tičal in na pomoč klical, dokler ga niso
rešili. — Kranjska kmetijska družba je izdala prav
koristno in potrebno knjigo „Umno čebelarstvo“.
Da je branje bolj razumljivo, ima knjiga tudi 45
podob. Velja po pošti samo 40 kr. Toplo jo pri-
poročamo vsem bučelarjem. — Pogorel je Jager
pri Boh. Beli. — V Nemški vasi se je ubil mizar
Zavržnik, padši nad tri metre globoko raz streho.

Na Štajerskem. Ker hočejo celjski Nemci
napraviti „Studentenheim“, v kterega znajo loviti
tudi revnejše slovenske dijake, hočejo savinjski rodo-
ljubi v Celju ustanoviti „dijaški dom“, kjer bodo
revni slovenski dijaki stanovanje in hrano zastonj
dobivali. — Za župnika v Brežicah so bili ume-
ščeni č. g. J. Mešiček. — Nova maša je bila v
Št. Jurju na Ščavnici. — Trga Vitanje in Vojniki
dobita trdo nemške šole. Zdaj bodo tam hruške
po dvakrat na leto dozorele, in krave bodo imele
po štiri teleta na enkrat.

Na Primorskem. „Knjižnice za mladino“
je izišel 8. snopič. — „Goriški Vestnik“ je začel
zopet izhajati. — Bogati Jelšanski župan Boštjan
Pip je umrl v Karlovih varih na Češkem. On je
bil rojen Korošec. — V Gorici je pogorela velika
Fogarjeva hiša. — V Boljuncu so umrli farni
oskrbnik č. g. Blaž Zadnikar. — Blizo Trsta mi-
slijo narediti velike fužine, v kterih bo delalo 1200
do 1700 delavcev. Podjetniki so zložili denarja
tri milijone.

Po drugih deželah. Na Japonskem je kolera;
do zdaj je umrlo 16.000 ljudi. — Na Tirolskem
krožijo ponarejene krone iz svinca. — Dolenje-
avstrijska zavarovalnica zoper nezgode je imela
lani 1.250.000 gld. primanjkljaja. — V Tioni na
južnem Tirolskem je pogorelo 50 hiš. — V Mel-
niku na Češkem je umrla neka beračica, pri kterej
so našli 80.000 gld. denarja. — Huda nevihta je
bila v severnem Jütlandu, na mnogih krajih je
strela užgala, 50 pohištev je pogorelo. — V Ara-
biji je bila huda nevihta. V neki vasi je bilo 14
oseb ubitih.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Č. g. Hribar, mestni kaplan v Pliberku, gre
za provizorja v Winklern. Č. g. Alojzij Hutter,
provizor v Ettendorfu, pride za prvega kaplana v
Pliberk. Do 12. vinotoka so razpisane fare: Nem-
ški Grebinj, Bilčoves in Kot (Winklern). Umrl
je č. g. Val. Božič, župnik v Pokrčah.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk
in okolico bode imela v nedeljo dne 15. kimovca
1895 ob 1/2 4. uri popoldne v gostilni „pri Rehtu“
nad Možico svoj **letni občni zbor** s sledečim
dnevnikom redom: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Poročilo
tajnikovo. 3. Vpisovanje novih udov in pobiranje
letnih doneskov. 4. Razni govori. 5. Volitev novega
odbora. 6. Prosta zabava. — Med posameznimi
točkami in pri prosti zabavi poje pevsko društvo
„Gorotan“ iz Šmihela. — Prijazno vabi k prav
obilni udeležbi **odbor.**

Loterijske srečke od 31. vel. srpana.

Trst 88 81 79 33 61
Linc 69 43 75 79 6

Tržne cene v Celovcu.

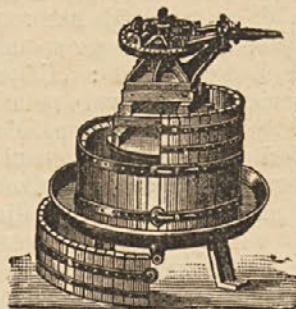
Ime blaga	na birne		na hektolitro	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	80	6	—
rž	4	—	5	—
ječmen	3	40	4	25
oves	2	20	2	80
hejda	3	50	4	35
tursica (sirk)	4	40	5	45
pšeno rižol	8	—	10	—
repica (krompir)	1	10	1	75
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 20 kr. do 2 gld. 40 kr.
kisló 1 gld. 30 kr. do 2 gld. — kr., slama po 1 gld. 60 kr.
meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 67 do 70 kr. kila,
maslo in puter po 96 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo
mesarji po 35 do 37 gld. stari cent.

Učenca takoj sprejme pri dobrem ravnanji
Jakob Pissiak, čevljarji mojster
v Celovcu, kolodvorska cesta (Bahnhofstrasse)
h. št. 35.

Sadjarjem! Stiskalnice za sadje in grozdje

po najnovejšem, izbornem načrtu, izviren izdelek s stanovitnim dvojnim pritiskom, kterega moč se dá poljubno uravnati.

Jamčimo, da naša stiskalnica za 20 odstotkov več dela stori, ko vsaka druga.

Sadni in grozdni mlinci, stroji za robkanje grozdja, popolne priprave za
izdelovanje mošta, stoječe in premakljive, mlinci in stiskalnice za pre-
sanje raznih jagod in pridobivanje sladkih sokov, sušilnice za sadje in pri-
kuho, najnovejše, patentirane brizgalnice za grozdje in zelišča, „sifonije“ ime-
novane, ki se same gonijo, izdeljuje kot posebno trdka

PH. MAYFARTH in dr.

C. kr. izključlj. privilegirana

tovarna za kmetijske stroje, livarna železa in fužina na par,

Dunaj, II. Taborstrasse 76.

Ceniki z mnogimi pohvalnimi pismi se delijo zastonj. — Zastopniki in prekučpi strojev se sprejemajo.

Svari se pred ponarejenimi izdelki.

Jeden dijak slovenskih starišev, ljudske ali
srednje šole, se sprejme v stanovanje in
hrano pod najugodnejšimi pogoji. Natanjč-
neje poizvje se pri Josipu Stergarju v hiši
št. 4. na Benediktinskem trgu v Celovcu.

Na hrano in stanovanje

se vzame deček ali deklica, ki hoče obiskovati
kako šolo v Celovcu. Vestno nadzorstvo. V dru-
žini se govori tudi slovensko. Kje, pové ured-
ništvo „Mira“.

Služba mežnarja in organista

se oddá v Timenici. Več pové
cerkveno predstojništvo v Timenici.
Pošta: Škofjivdor (Pischeldorf in Kärnten).

Organist

najde službo v Žumberku, pošta Kostanjevac, na
Hrvaškem. Posebno bi dobro izhajal, ako bi
bil ob enem krojač, ker v celi okolici ni nobe-
nega krojača. Ponudbe sprejema tamošnji župnik
M. Belavič.

Cerkvena glasba.

Na novo so izišle sledeče Ign. Hladnikove
pesmi za mešan zbor. 15 obhajilnih op. 14.
(četrti natis) 50 kr. 20 Marijinih op. 15. (tretji
natis) 60 kr. 5 Tantum Ergo in petero maš-
nih (drugi natis) 40 kr. Četvero Božičnih
za solo, zbor in orglje (drugi natis) 40 kr. Alle-
luja! 4 velikonočne, Regina coeli in Te
Deum 60 kr. Vseh 5 zvezkov 1 gld. 80 kr.;
prvi štiri zvezki 1 gld. 50 kr. — Vsi ti napevi so
jako melodijozni, lahki in za zbere po deželi na-
menjeni, in da tem res ugajajo, pričajo dovolj nove
izdaje. Dobé se pri **Ign. Hladniku**, v Novem
mestu na Dolenjskem.

Stražji prah

ali „stračeno štopo“ kupuje in dobro plačuje
J. B. Wozonig,
trgovec v Pliberku na Koroškem.

Kmetija

z dobrim pohištvom, vsega zemljišča 40 oralov,
njive in travniki vse skupaj (arondirano), in tudi
nekaj gozda, potem mlin in kovačnica, je na prodaj.
Na travnike se da voda napeljati. Polovica kupne
cene zamore na hiši uknjižena ostati. Več pové
Lovrenc Goričnik v Hodišah (Keutschach, Kärnten).

Malo posestvo,

10 mernikov posestva, nekaj travnikov in gozda,
pohištvo v dobrem stanu, blizo Pliberka, je na
prodaj. 700 gld. kupnine lahko na hiši ostane.
Več pové F. Vogel v Pliberku.

Vsled potresa izprodamo v vsaki množini nad
800 hektolitrov jamčeno

pristnega vina.

Istrijsko vino rumeno ali rudeče po 16 gld.,
močnejše po 18 gld., **izvrstno dolensko**
(Mahrwein) rumeno ali rudečkasto po 19 gld.,
močnejše po 21 gld., staro po 23 gld. 100 litrov,
na ljubljanski kolodvor stavljeno. Posodo frankovano
nazaj. — Uzorci na željo.

Kranjska vinarna v Ljubljani,
slonove ulice št. 52.

Pristna ÖLZ-ova kava

je od dné do dné bolj priljubljena,
ker stori kavo zdravo, okusno,
tečno in redilno.

Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje
in šivilje: najboljše in najcenejše
šivalne stroje vsake vrste,
posamezne dele teh strojev in igle
vsake vrste kakor tudi **železne**
blagajnice, varne proti ognju
in tatovom, prodaja podpisani in
stroje tudi po ceni popravlja v svoji
delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

PETER MERLIN

„pri zlati krogli“

stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino
v Celovcu, kosarnske ulice,

priporoča svojo veliko zalogo najboljše
kave, sladkorja, petroleja itd.
Prodaja tudi dobra vina, rum in druge
žgane pijače, barve, izvrstno moko
in južno sadje. Nadalje prodaja vsako-
vrstno orodje in posodo iz železa,
pleha, bakra, cina itd. Za poštenost
blagá se jamči; cene so nizke.

Hiša z enim nadstropjem,

na novo popravljena, sredi Celovca, posebno pri-
pravna za kakega branjeveca, mesarja, ključarja,
sodarja, izdelovalca sode itd., obsegajoča v pritličju:
klet, prodajalnice, izbo, kuhinjo, jedilno shrambo,
še eno drugo izbo in skladišče (magacin); v I.
nadstropju: 3 velike, svetle izbe na ulico in 2
manjši izbi pod streho z asfaltovim tlakom, še
eno izbo in skladišče za žito, — se prodá za
8500 gld.; 5000 gld. zamore vknjiženo na hiši
ostati. Več pové Peter Wilhelmer, branjevec,
Priesterhausgasse št. 10 v Celovcu.

Obrazne slike (portréte)

v oljnatih barvah in vsaki velikosti
izdeljuje udano podpisani natančno po vsakršni fotografiji.
Take slike se lepo podajo v okvirih kot olepšava izb in so
pripravne kot darila za poroke, godove, rojstvene dni in
druge prilike.

Za rajnimi so najlepši in večer spomin.

Slike se naredijo po fotografijah tudi, če so tiste že nekoliko
obledela, in celo po takih, kjer je več oseb skupaj fotografo-
vanih. Fotografije se nepoškodovane vrnejo. — Za dobro
podobnost (sličnost) se jamči. Tudi slikam podobe svetnikov
v vsakršni velikosti.

M. Ogerčnik v Celovcu,

kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) šte. 35.